

ΣΗΜ. Τὸ ἀνωτέρω κοινὸν γράμμα ἢ συμφωνητικὸν δημοσιεύομεν καὶ χάριν τῆς γλώσσης καὶ χάριν τῆς ἱστορίας, ἀπαρλλάκτως ὥς ἔχει ἐν τῷ χειρογράφῳ, ἐκτὸς ὀρθογραφικῶν τινῶν διορθώσεων.

Εἰς τὸν συγγράψοντα τὴν ἱστορίαν τῆς Νάξου τὸ παρὸν ἐγγράφον θέλει φανῇ χρησιμώτερον καὶ πολλῶ σπουδαιότερον, νομίζομεν, παρ' ὅσον σήμερον ἴσως φαίνεται εἰς τινὰς τῶν ἀνγνωστῶν τῆς Χρυσκαλλίδος· διότι ἐν αὐτῷ καὶ ἡ τότε πολιτικὴ τε καὶ οἰκονομικὴ κατάστασις τῆς Νάξου ὁπωσοῦν ἐκδηλοῦται. καὶ ἐκ τῶν εἰς τὸ ἐγγράφον υπογεγραμμένων ὀνομάτων δύνανται πολλὰ γεωεαλογικὰ ζητήματα νὰ διαφωτισθῶσιν.

Ἡ Νάξος, ἡ μεγαλητέρα τῶν Κυκλάδων, διήλθεν ὅσας καὶ ἡ ἄλλη Ἑλλάς περιπετειάς. Ἀλωθείσης τῆς Κωνσταντινουπόλεως ὑπὸ τῶν Λατίνων καὶ διαμελισθείσης τῆς Βυζαντινῆς αὐτοκρατορίας, ἡ νῆσος αὕτη περιῆλθεν εἰς τὴν ἐξουσίαν τοῦ Ἑνετοῦ Μάρκου Σανούτου καὶ διετέλεσεν ὑπὸ τὸ δουκικὸν σκήπτρον τῶν διαδόχων αὐτοῦ μέχρι τοῦ 1527, καθ' ἣν ἐποχὴν ὁ Βαρβερούσσης, νάυαρχος τοῦ Σολιμάνου, κατέλαβε τὴν νῆσον ἐπ' ὀνόματι τοῦ κυρίου του. Ἐκτοτε ἡ Νάξος ἐδιοικεῖτο μέχρι τινὸς ὑπὸ δουκῶν διοριζομένων ὅμως ὑπὸ τῶν Σουλτάνων καὶ φόρον εἰς αὐτὸν τελούντων.

Φαίνεται δὲ ὅτι οἱ Τοῦρκοι καθὼς καὶ εἰς πολλὰς ἄλλας νήσους οὕτω καὶ εἰς Νάξον, ὀλίγον ἐφρόντιζον περὶ τῆς διοικήσεως τῶν βασιλέων καὶ μόνον μέλημα εἶχον τὴν εἰσπραξίν τοῦ χαράτζιου καὶ τῶν ἄλλων δοσιμάτων. Τοῦτο δὲ συμπεραίνομεν ἐκ τοῦ ἐγγράφου λέγοντος «Καὶ ὄντας δὲν εἶναι βοιθόντας» ἐξ οὗ καταφαίνεται ὅτι δὲν ὑπῆρχε τακτικὸς διοικητής. Ἀλλὰ μήπως οἱ κάτοικοι ὠφελοῦντο ἠθικῶς ἢ ὕλικῶς ἐκ τῆς βραθυμίας ταύτης τῶν κατακτητῶν των; Παντάπασι, διότι ὁ Πιττῶν Τουρνεφόρτιος καὶ ἄλλοι περιηγηταὶ μᾶς πληροφοροῦσιν ὅτι ἐν Νάξῳ μεταξὺ τῶν κατοίκων ὑπερεπλεόναζεν ἡ διχονοία καὶ μάλιστα μεταξὺ Λατίνων καὶ ὀρθοδόξων, καὶ τοιαύτη ἦτο ἡ κατ' ἀλλήλων ἀντιζηλία καὶ ἀντιπάθεια, ὥστε πρόφασιν ἐζήτουν ἵνα ἀναφερθῶσιν εἰς τὰς Τουρκικὰς ἀρχάς, πρὸς βλάβην ἑαυτῶν. Ἀλλὰ καὶ τὸ ἐγγράφον αὐτὸ μαρτυρεῖ τρανῶς τὸ φίλημα τῶν κατοίκων καὶ τὰ ἐκ τῆς διχονοίας αὐτῶν ἐλπεινὰ ἐπακόλουθα.

Εἰς ἄλλο φυλλάδιον τῆς Χρυσκαλλίδος ἴσως δημοσιεύσομεν σύντομον μονογραφίαν περὶ Νάξου, σήμερον δὲ ἐν παρόδῳ μόνον λέγομεν ὅτι ὁ μὲν

περιηγητὴς Σπῶν ἀναφέρει ὅτι ἡ Νάξος ἐπλήρωνε χαράτζιον 6,000 γρόσια καὶ δόσιμον (δὲν λέγει τὸν ἀριθμὸν) τόσον, ὅσον ἤρκει πρὸς συντήρησιν μιᾶς γαλέρας σουλτανικῆς, ὁ δὲ Τουρνεφόρτιος, ὅτι ἐπλήρωνον ἐν συνόλῳ οἱ κάτοικοι τῆς νήσου, ὀκτακισχίλιοι ὄντες (ἐν ἔτει 1700), δέκα χιλιάδας καὶ πεντακόσια σκούδα καὶ κατ' ἔτος ἐξέλεγον ἐξ ἐντοπίους ἄρχοντας ἐκπληροῦντας καθήκοντα μᾶλλον δικαστικά.

Τὸ Κάστρον ἑκατοικεῖτο ὑπὸ τῶν Λατίνων ἑκαλεῖτο δὲ οὕτω ὁ περὶ τὸ παλαιὸν δουκικὸν φρούριον περίβολος· τὸ δὲ Μπουρργον ὑπὸ τῶν ὀρθοδόξων, ἐκτεινόμενον ἀπὸ τοῦ Κάστρου μέχρι τοῦ αἰγιαλοῦ. Κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην (δηλαδὴ περὶ τὰ 1700) ἐγένετο ἐν Νάξῳ ἀρκετὸν ἐμπόριον ἐξαγωγῆς κριθῆς, οἴνου, σύκων, βαμβακίου, μετάξης, μαλλίου, τυροῦ, ἁλατος, κτηνῶν, σμυρίδος καὶ ἐλαίου. Εἴκοσι καντάρια σμυρίδος ἐπωλοῦντο τότε, λέγει ὁ Τουρνεφόρτιος, ἀντὶ ἐνὸς σκούδου.

Ἐκ τῶν δύο ἀρχιεπισκόπων τοῦ Λατίνου καὶ ὀρθοδόξου ὁ τῶν ὀρθοδόξων ἦτο, λέγει ὁ ἐκ τοῦ Ἀγγλικοῦ περιηγητικῆς τινος ἐπιστολᾶς μεταφράσας γάλλος Depuissieux, ὁ πλουσιώτερος καὶ ἰσχυρότερος καὶ εἰς τούτου τὴν δικαιοδοσίαν ὑπῆγοντο ἢ τε Πάρος καὶ Ἀντίπαρος.

Περὶ τοῦ ἐν τῷ ἐγγράφῳ ἀναφερομένου μοναστηρίου τῆς Φανερωμένης ἰδοὺ τί λέγει ὁ Θεβενότος, ἄλλος περιηγητὴς γάλλος τῆς ἐποχῆς ἐκείνης· «Ἐν τῇ νήσῳ ταύτῃ (τῇ Νάξῳ) ὑπάρχουσι πολλὰ μοναστήρια ἐξ ὧν ἓν, ἐν σχήματι πύργου, ἀρχαϊόθεν ὠκοδόμηται ἐπὶ τινος ὄρους, ὑπάρχει δὲ καὶ ἕτερον τῆς Φανερωμένης καλούμενον καὶ ἀφιερωμένον εἰς τὴν Παναγίαν, ἣς περιέχει τὴν ἐκεῖ εὐρεθεῖσαν πολυσέβαστον εἰκόνα, νεόδομητον μὲν, ἀλλ' εὐρυχωρότατον, διότι περιέχει ἐβδομήκοντα κελιά ἐκτὸς τῶν ὑπογείων.»

Ὁ Τουρνεφόρτιος ἀπαριθμεῖ τὰ ὀνόματα τῶν κυριωτέρων ἐν Νάξῳ ἐκκλησιῶν καὶ μοναστηρίων.

Θ.

ΟΠΟΙΑ ΤΙΣ ΕΙΝΑΙ Η ΑΜΕΡΙΚΗ

ἡ

ΠΕΡΙΗΓΗΣΙΣ ΤΟΥ ΜΑΡΚΕΛΛΟΥ ΜΠΟΝΩ. (1)

Ὁ Ἅγιος Νικόλαος εἶναι τὸ ὠραιότερον ξενοδοχεῖον τῆς ἀμερικανικῆς πρωτεύουσας, ἥτις εἰς

(1) Συνέχεια ἀπὸ φυλλαδ. 67.

τοιαῦτα εἶδη καταστημάτων κατέχει ἀναμφι-
λέκτως τὰ πρωτεῖα μεταξύ τῶν ἄλλων τῆς οἰ-
κουμένης πόλεων, οὐδ' αὐτῶν τῶν ἐν Παρισίοις
Ξενοδοχείου τοῦ Λοῦβρου καὶ μεγάλου Ξενοδο-
χείου ἐξαιρουμένων.

Καὶ ἡ μὲν ἐξωτερικὴ ἄποψις τοῦ Ἁγίου Νικο-
λάου εἶναι μεγαλοπρεπεστάτη, ἃν ὅχι καὶ λίαν
κομπή, ἡ δὲ ἐσωτερικὴ ἤθελε παρέχει τὸ ἄκρον
ἄωτον τῆς μεγαλοπρεπειᾶς καὶ ἀναπαύσεως, ἐὰν
περιεῖχε καὶ ἀεροπόρους ἀμάξας, δι' ὧν οἱ ξένοι,
οἱ λόγῳ ἀκηδίας ἀποφεύγοντες τὴν διὰ τῆς μεγά-
λης κλίμακος ἀνάβασιν, νὰ ἀνέρχωνται ἢ καὶ κα-
τέρχωνται τὰ διάφορα πατώματα τοῦ ξενοδοχείου.
Τὸν παράδοξον τοῦτον τρόπον τῆς ἀναβάσεως με-
ταχειρίζεται τὸ ἐν τῇ πέμπτῃ παρόδῳ (1) νεόδ-
μητον ξενοδοχεῖον, παραλαβὸν αὐτὸν ἀπὸ τινος
φωτογράφου, ὅστις ἐσοφίσθη ν' ἀναβιβάξῃ τοὺς
πελάτας του εἰς τὸ ἔκτον πάτωμα, ἔνθα ἔκειτο
τὸ ἐργαστήριόν του, ἐμβάζων αὐτοὺς ἐντὸς μικρᾶς
λέμβου διὰ τροχαλίας ἀνερχομένης.

Τὸ ξενοδοχεῖον ὁ Ἅγιος Νικόλαος ὠκοδομήθη
τῷ 1854 ὁλοκλήρως ἐκ λευκοῦ Ἰταλικοῦ μαρμά-
ρου, καὶ πρόσωπον μὲν ἔχει τριακοσίων ποδῶν,
περιλαμβάνει δὲ ἐξακόσια λαμπρὰ δωμάτια πο-
λυτελῶς ὑπηρετισμένα, διὰ τοῦ ἀερίφωτος φωτι-
ζόμενα, ἐστρωμένα μὲ τάπητας καὶ περιέχοντα ἐν
ἄλλοις ἓνα ὠραῖον μαρμάρινον νιπτῆρα ἐφω-
διασμένον διὰ δύο μεταλλίνων καὶ ἀργυροειδῶν
κρουνῶν, ἐξ ὧν νυχθημερὸν ἐκρέει, κατὰ βούλη-
σιν τῶν ἐνοικούντων, ψυχρὸν καὶ ζέον ὕδωρ. Αἱ
κλιναὶ εἶναι ὅσον ἑνὲς σινι ἀναπαυτικαί, τοὺς δὲ τά-
πητας ἐν καιρῷ ἔαρος ἀντικαθιστῶσι σινικαὶ ψά-
θαι δροσερώταται καὶ ἀνοικτόχροοι. Εἰς τὸ ἰσό-
γειον τοῦ Ἁγίου Νικολάου παράκεινται τρία με-
γαλοπρεπῆ ἐστιατόρια, ἔνθα τακτικῶς συνεστιῶν-
ται καθ' ἐκάστην ἑπτακόσιοι ἢ ὀκτακόσιοι ξένοι
καὶ ἐντόπιοι, ὑπηρετούμενοι ὑπὸ τριακοσίων ὑ-
πηρετῶν ἐξ ἀμφοτέρων τῶν φύλων. Ὑπελογίσθη-
σαν δὲ τὰ ἐν τῷ ξενοδοχείῳ τούτῳ καθ' ἐκάστην
δαπανώμενα τρόφιμα εἰς ἑπτὰ χιλιάδας καὶ πεν-
τακόσια φράγκα!

Ἐνῷ εἰσερχόμεθα εἰς τὸν Ἅγιον Νικόλαον, ὅ-
στις ὁμοιάζει πρὸς ἀνάκτορα μᾶλλον παρὰ πρὸς
ξενοδοχεῖον, ὁ σὶρ Ἰάκωβος δὲν ἠδυνήθη νὰ ὑπο-
κρύψῃ τὸν θαυμασμόν του.

— Ἐδῶ, θὰ εὐχαριστηθῶμεν, εἶπε.

Αὐτὸ δὲ τὸ ἀπλοῦν θὰ εὐχαριστηθῶμεν, ὅπερ

(1) Ἐν Ἀμερικῇ γίνεταί συχνοτάτῃ χρῆσις τῶν τακτι-
κῶν ἀριθμῶν εἰς τὴν ὀνομασίαν τῶν ὁδῶν Σ. Μ.

ἴσως φανῇ μετριώτατος ἔπαινος, ἐκφερόμενον ἀπὸ
τοῦ στόματος τοῦ σὶρ Ἰακώβου τοῦ φύσει μι-
σοῦντος τοὺς Ἀμερικανούς, ἐσήμαινε μεγάλην κο-
λακείαν, ὡσὰν ἔλεγε «Θαυμάσιον τῶνόντι ξενοδο-
χεῖον.»

Ἐν τούτοις ἐξελέξαμεν διὰ κατάλυμα δύο δω-
μάτια καὶ μίαν αἴθουσαν, ἃν καὶ ἡ αἴθουσα εἶναι
συνήθως περιττός πλεονασμός ἐν Ἀμερικῇ, διότι
ὅλα τὰ ξενοδοχεῖα περιέχουσι μικρὸν ἢ μέγα δια-
λεκτήριον (parlor) ἐν ᾧ οἱ ξένοι ὑποδέχονται
τοὺς ἐπισκεπτομένους αὐτοὺς φίλους των, καὶ ἐν
ᾧ, συνερχόμενοι τὴν ἡμέραν καὶ συνήθως τὸ ἑσπέ-
ρας, ἄλλοι μὲν συνδιλέγονται ἐν κύκλῳ, ἄλλοι
δὲ ἀναγινώσκουσιν ἐφημερίδας, ἄλλοι μουσουργοὺς
καὶ ἄλλοι, ἃν ἐπέβη αὐτοῖς τοιαύτη τις ἐπιθυ-
μία, χορεύουσι. Ἀλλ' ὁ σὶρ Ἰάκωβος ἐνόμισεν ἀ-
ναγκαίαν τὴν ἐνοικίαν ἰδιαιτέρας αἰθούσης διὰ
ναὑποδέχεται τοὺς φίλους του χωρὶς μαρτύρων καὶ
ἐν ἀνέσει, καὶ διὰ νὰ διαμαρτηρηθῇ τρόπον τινὰ
κατὰ τοῦ ἐθίμου τοῦ ἀμερικανικοῦ διαλεκτηρίου,
οὐσιωδῶς διαφέροντος τοῦ ἐν χρήσει παρὰ τοῖς
Ἁγγλοῖς. Ὁ τελευταῖος μάλιστα λόγος ἦτο ἐξ ἐ-
κείνων τοὺς ὁποίους δὲν ἠδύνατο νὰ παρίδῃ ὁ πρῶην
ταγματάρχης ὁ ἐξ ἀπαλῶν ὀνύχων ἀποστρεφόμε-
νος τοὺς Ἀμερικανούς καὶ πρόφασιν ζητῶν ἵνα
ἐπιτεθῇ κατὰ τῶν ἠθῶν καὶ ἐθίμων αὐτῶν, ἃν καὶ
πολλάκις ἐνδομύχως τοὺς ἐθαύμαζε.

Τὴν ἕκτην ὥραν μέγας πάταγος μεταλλίνων
κροτάλων, δίκην βροντῆς, ἀντήχησεν εἰς ὅλους τοὺς
προδώμους τοῦ ξενοδοχείου, ἐμάθομεν δὲ ὅτι ὁ
σχεδὸν φοβερός οὗτος κρότος ἐσήμαινεν εἰς τοὺς
ἐνοικοῦντας ἐν τῷ ξενοδοχείῳ τὴν ὥραν τοῦ γεύ-
ματος, καὶ ὅτι περὶ τὴν ὀγδόην πρωϊνὴν ὥραν ἐ-
πανελαμβάνετο ἡ αὐτὴ μέθοδος διὰ νὰ προσκλη-
θῶσιν οἱ ξένοι εἰς τὸ ἀκράτισμα, καὶ πάλιν ἡ αὐτὴ
ἐν ὥρᾳ τοῦ προγεύματος (lunch).

— Ἢ τοὺς βαρβάρους! εἶπεν ὁ σὶρ Ἰάκωβος·
δὲν ἠδύνατο ἄρά γε, ἄνευ τόσου θορύβου, νὰ μᾶς
ἀναγγείλωσιν ὅτι τὸ γεῦμα εἶναι ἔτοιμον;

Κατέβημεν λοιπὸν ὁ σὶρ Κλίντων καὶ ἐγὼ καὶ
ἐτοποθετήθημεν εἰς ἓν τῶν τριῶν ἐστιατορίων τὰ
ὁποῖα τὴν ὥραν ἐκείνην παρεῖχον θέαμα ὄντως εὐ-
χάριστον. Ἐκεῖ ἐν ἄλλοις εἰδομεν πολλὰς κυρίας ἢ,
κάλλιον εἰπεῖν, πολλὰς λέδην ἐν στολῇ χοροῦ ἐπι-
δεικνυσούσας τὰς λευκάς ὠμοπλάτας των καὶ προσ-
καλούσας τὸν θαυμασμόν τῶν συνεστιωμένων,
οἵτινες, ὡς ἐφάνη, ἦσαν λίαν συνηθισμένοι εἰς τοι-
αύτας δημοσίας ἐκθέσεις, ἀλλὰ καὶ ἐνταῦθα κα-
θὼς ἀλλαχοῦ παρετήρησα ὅτι οἱ ξέντοις, δηλα-

δὴ οἱ κύριοι, προσεφέροντο ἀείποτε μετ' εὐγενοῦς εὐσχημοσύνης.

Τὰ ἐν τοῖς ἀμερικανικοῖς ξενοδοχείοις γεύματα θὰ ᾔσαν ὄντως ἐξαίρετα ἐὰν ἡ ποιότης τῶν φαγητῶν ᾗτο ἀνάλογος πρὸς τὴν ποσότητα. Ἀλλὰ δυστυχῶς κατὰ τὴν μαγειρικὴν τέχνην οἱ Ἀμερικανοὶ δὲν εἶναι ἀνώτεροι τῶν Ἀγγλῶν, τῶν ὁποίων τὰ φαγητά, ἂν πρέπη νὰ ὀνομασθῶσι φαγητά, εἶναι κατὰλληλα μᾶλλον πρὸς διατροφήν ἀγρίων Ἰνδῶν, παρὰ πρὸς εὐωχίαν πεπολιτισμένου λαοῦ. Ὑπομένως ὅλα τὰ ἐδέσματα τῶν μοι ἐφάνησαν ἀνούσια, ἀπὸ τῶν ἄνευ ἁλατος βεβρασμένων ὀσπρίων, μέχρι τῶν πετεινῶν, τὰ ὁποῖα ἐντὸς πάγου ἐγκλειόμενα ὁκτὼ πολλὰκις ἡμέρας, ὕστερον ἐψίνονται ἐντὸς κλιβάνου.

Εἶναι πιστευτὸν πρὸς τούτοις ὅτι τὸ καθαρὸν καὶ παγωμένον ὕδωρ εἶναι τὸ μόνον ἐν χρήσει ποτὸν ἐν ταῖς ἀμερικανικαῖς τραπέζαις, ἐν αἷς παρατίθενται πολλὰκις τεσσαράκοντα διάφορα ἐδέσματα; Καὶ ὅμως εἶναι ἀληθέστατον· ἐκτὸς ὀλίγων οἷτινες μεταχειρίζονται οἶνον πληρώνοντες αὐτὸν ἰδιαιτέρως καὶ ἀδρότατα, πάντες οἱ ἄλλοι πίνουνσι τὸ ὑπὸ τῆς αὐστηρᾶς διαίτης ἐπιταττόμενον ὕδωρ. Καὶ ἡ περίστασις αὕτη δὲν διέφυγεν, ἐννοεῖται, τὴν προσοχὴν τοῦ σὶρ Ἰακώβου, ἂν καὶ ἐν Ἀγγλίᾳ οἶνος δὲν ὑπάρχῃ, ὥς εἶπεν εἰς συμπατριώτης μου ποιητῆς.

Περίεργος εἰς ἄκρον εἶναι καὶ ὁ τρόπος τῆς ὑπηρεσίας εἰς τὰ ἐν τοῖς ξενοδοχείοις γεύματα· Τάγματα δηλαδὴ δλόκληρα Αἰθιοπῶν ἐντελῶς ἀλάλων ἐκτελοῦσι τὴν θεραπείαν τῆς τραπέζης μεθ' ὅλης τῆς στρατιωτικῆς τάξεως ὑπὸ τὰς διαταγὰς γέροντος ὑπνρέτου ὠσαύτως μαύρου, ὠσαύτως ἀλάλου, καὶ διατάκτοντος αὐτοὺς διὰ νευμάτων. Οὕτω φέρ' εἶπεν ἐν νεῦμα σημαίνει «ἀλλὰ-ἔατε πινάκια», ἐν ἄλλο «σηκώσατε τὰς παροφίδας» καὶ ἐν ἄλλο, τὸ καὶ μεγαλοπρεπέστερον πάντων, δηλοῖ ὅτι εἶναι ὥρα νὰ παραθέσῃ νέα ἐδέσματα.

Οἱ Ἀμερικανοὶ, κατὰ μίμησιν τῶν Ἀγγλῶν, τρώγουσιν εἰς ἐν καὶ τὸ αὐτὸ πινάκιον τρία ἢ τέσσαρα διάφορα φαγητά ταυτοχρόνως κατὰ τὸν ἐξῆς τρόπον. Εἰς τὸ κέντρον τοῦ πινακίου τῶν θέτουσι τεμάχιον κρέατος ἢ ἰχθύος, κύκλῳ δὲ αὐτοῦ εἰς μικροὺς σωροὺς διάφορα ὄσπρια ἢ λαχανικά, τὰ ὁποῖα τότε ἀρτύουσι μετὰ ἐξ ποικίλα καρυκεύματα τὰ περιεχόμενα εἰς τὰ ἐξακέτυλα ἀμερικανικὰ ἀρτυτήρια (1). Πρὸ πάντων δὲ καὶ

πάντοτε πρὶν γευθῶσιν ἐπιχέουσι προκαταβολικῶς ἄφθονον ἄλας, πέπεριν ἐκ τοῦ συνήθους, πέπερι ἐρυθρὸν, ὄξος, ἀβυρτάκην καὶ ἔλαιον· ἐνίοτε δὲ προσθέτουσιν ἡδύοσμον, τύβαριν, μοσχοκάρυον, καὶ ἐξ ὅλων τούτων κατασκευάζουσι καταχθόνιον ἐδεσμα τὸ ὁποῖον καταβροχθίζουσι μετὰ πολλὴν ὀρεξιν. Τὴν δὲ καθαυτὴν φυλλάδα (salade) τρώγουσιν ὥς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἄνευ οὐδενὸς καρυκεύματος, ὅπως οἱ λαγῶι τὰ χόρτα εἰς τοὺς ἀγρούς.

Μετὰ τὸ γεῦμα εἰσῆλθον συνοδευόμενος ὑπὸ τοῦ σὶρ Ἰακώβου εἰς τὸ συνδιαλεκτήριον τοῦ ξενοδοχείου.

Ἐκεῖ κατὰ πρῶτον ἐσχημάτισα καθαρὰν ὀψωσοῦν ἰδεάντης ἐλευθερίας, ἥτις τὰ πάντα ἐν Ἀμερικῇ διέπει, διαδηλουμένη εἰς ὅλας τὰς πράξεις τοῦ τε ἰδιωτικοῦ καὶ δημοσίου βίου· τόσον δὲ ἐρριζώθη εἰς τὸ ἔθνος, ὥστε, δύναται τις εἰπεῖν, συνεταυτίσθη μετὰ τοῦ ἠθικοῦ χαρακτήρος τῶν πολιτῶν τῆς ἀμερικανικῆς δημοκρατίας. Ἐν ἄλλοις λόγοις οὐδεὶς οὐδένα συστέλλεται καὶ φέρεται ἐνώπιον ἄλλων, ὥς ἂν ᾗτο μόνος εἰς τὸ δωματίον του, διότι εἶναι πεπεισμένος ὅτι οὔτε ἀπὸ στόματος, οὔτε ἐν διανοίᾳ θὰ τὸν μεμφθῇ τις. Καὶ κἀνεὶς πώποτε ἐν Ἀμερικῇ δὲν φαίνεται γελοῖος, ὅπως δῆποτ' ἂν ἐνδύηται καὶ οἶανδῆποτε συμπεριφορὰν ἔχῃ, διότι τί ἐστὶ γελοῖον οἱ κάτοικοι τοῦ νέου κόσμου δὲν γινώσκουσιν. Ὅθεν ἐν ταῦθα πᾶς τις πράττει τῶντι ὅ, τι θέλῃ, ἐνδύεται ὅπως φαντασθῇ, ὁμιλεῖ ὅπως τὸ ἀρέσκῃ ἢ ὅπως ἡξέυρῃ καὶ φέρεται παντοῦ καὶ πάντοτε ὅπως κρίνῃ εὐλογον, εἰς οὐδένα νόμον τοῦ συμμοῦ ὑπέκκων, οὐδένα ἐπικριτὴν φοβούμενος ἢ σατυριστὴν, ἐξ ὧν βρύθει ἡ Εὐρώπη. Καὶ αἱ γυναῖκες αὐταὶ δύνανται, χωρὶς νὰ κινήσωσι τὸν γέλωτα τῶν δημοφύλων τῶν, νὰ περιφέρωνται εἰς τὰς ἀγυῖας τοῦ Νεοβοράκου ἐν ὥρᾳ παγετώδους χειμῶνος μετὰ ἐσθῆτα λεπτοτάτην θερινὴν, τοῦναντίον δὲ μετὰ μαύρην βελουδίνον ἐνῶ ἐπικρατῶσι κυνικὰ καύματα. Καὶ ὅχι μόνον οὐδεὶς τὰς χλευάζει, ἀλλ' οὐδὲ κἂν παρατηρεῖ τὸ παράκακρον τῆς ἐνδυμασίας τῶν.

Ἐν τῇ αἰθούσῃ ἐν ᾗ εἰσῆλθομεν εὐρίσκοντο ἑκατὸ σχεδὸν ἄνθρωποι, τοὺς ὁποίους ἤρχισαμεν νὰ παρατηρῶμεν μετὰ τὴν πυρετώδη ἐκείνην περιέργειαν τὴν ἔμφυτον εἰς τοὺς νεήλιδας. Ἐν τῷ μεταξὺ νέα τις κυρία ἐκάθησε πρὸ τοῦ κλειδοκυμβάλου, ἐνῶ ἄλλοι μὲν περιεπάτουσαν ἄλλοι δὲ ἀνεγίνωσκον, ἄλλοι συνομιλοῦν περὶ ἐμπορίου, ἄλλαι τινες δέσποιναι καὶ δεσποινίδες

(1) Huilier à six compartiments.

εσκόπουν τὰ περὶ αὐτὰς γυνόμενα ἐξηπλωμένα ἐπὶ πολυτελῶν ἀνακλίντρων, καὶ ἄλλα τινα ζεύγη ἐξ ἑκατέρων τῶν φύλων, εἰς τὰς γωνίας τῆς αἰθούσης ἢ πλησίον τῶν παραθύρων καθήμενα, ἐκρυφομίλου ὀλίγον τι αἰσθηματικῶς, κατὰ τὸ ἐθνικὸν ἔθος.

Ἐν Ἀμερικῇ αἱ γυναῖκες, ἡ κυριολεκτικώτερον εἰπεῖν, αἱ δεσποινίδες εἶναι παιδία κακοσυνειθισμένα (μαμμόθρεπτα), πολυτέλγητρα, ἰδιότροπα καὶ ἐπίφοβα πολλάκις. Ἀπολαμβάνουσι δὲ ὅλων τῶν ἀνδρικών δικαιωμάτων ἢ τοῦλάχιστον τῶν πλείστων, διότι καὶ μόναι, ἄνευ τινος συνοδοῦ, περιηγούνται εἰς μεμακρυσμένα μέρη.

Ὁμολογητέον ὅμως ὅτι ἀπὸ τινων ἐτῶν ἐτροποποιήθησαν ἁπλῶς τὰ ἦθη καὶ ἔθιμα τοῦ ὠραίου φύλου ἐν Ἀμερικῇ, καὶ τὴν σήμερον αἱ καλῶν οἰκογενειῶν θυγατέρες ἐπιδεικνύουσι συμπεριφορὰν εὐσχημονεστέραν παρ' ἄλλοτε. Ἐνῷ πρὸ εἴκοσι μόλις ἐτῶν ὅλαι αἱ κόραι ἐν Νεοβοράκῳ διῆγον ζωὴν ἀνδρὸς ἀγάμου καὶ, χωρὶς κινδύνου τῆς ὑπολήψεως των, μετέβαινον συνοδευόμεναι ὑπὸ τῶν λατρευτῶν των εἰς ξενοδοχεῖα, εἰς θέατρα, εἰς περιηγήσεις. Καὶ σήμερον ἀκόμη ἐπισκεπτόνται ἐνίοτε τὰ ξενοδοχεῖα σπάνια τοιαῦτα ἀνδροκοράσια, τὰ ὅποια, πρὶν δ' ὁ μέναιος αἰγυλωτίσῃ τὴν καρδίαν των, ἢ πρὶν τὰ συζυγικά καὶ μητρικά καθήκοντα τὰ θιάσωσι νὰ μένωσι κεκλεισμένα εἰς τὰς οἰκίας των, ἐπιθυμοῦσι ν' ἀναπνεύσωσι κατὰ κόρον τὸν ἀέρα τῆς ἀνεξαρτησίας καὶ ἐλευθερίας.

Τὴν περὶ ἧς ὁ λόγος ἐσπέραν καθ' ἣν εἰσῆλθον—καὶ παρακαλοῦνται νὰ μὴ τὸ λησμονήσωσιν οἱ ἀναγνώσταί μας—εἰς τὸ συλλαλητήριον, εἰδομεν μίαν πολυτέλγητρον νεάνίδα, ἥτις ἐταξείδευε χάριν διασκεδάσεως, οὐδένα ἄλλον ἔχουσα σύντροφον ἢ προστάτην, ἐκτὸς τοῦ μακρὰν ἐν Λουζινιάνῃ κατοικοῦντος ἀδελφοῦ τῆς. Ἡ δὲ τοιαύτη προστασία ἂν καὶ μακρόθεν ἐνεργοῦσα, ἦτο οὐχ ἥττον ἰσχυροτάτη καὶ τοῦτο ἐπληροφορήθημεν ἐκ τοῦ ἐξῆς συμβάντος, τὸ ὁποῖον νομίζομεν ἄξιον διηγήσεως διὰ τὸ ἀλλόκοτόν του.

Γερμανός τις, δηλαδὴ, πλούσιος μὲν, ἀλλὰ δυσειδής καὶ μετρίου πνεύματος, ἐνῷ περιηγεῖτο εἰς διάφορα μέρη τῆς Ἀμερικῆς, συνήντησε δὲν ἐνθυμοῦμαι εἰς ποῖον ξενοδοχεῖον ποίας πόλεως, τὴν νεάνίδα, τὴν ὁποίαν εἶδομεν εἰς τὸν Ἅγιον Νικόλαον, καὶ πάραυτα τὴν ἐρωτεύθη διὰ τὸ κάλλος αὐτῆς καὶ τὴν κομψότητα. Μαθὼν δὲ ὅτι ἐταξείδευε μόνη, ἐνόμισεν ὅτι ἐδικαιούτο νὰ προσ-

φέρῃ εἰς αὐτὴν ἐλευθέρως τὴν λατρείαν του, ἀλλ' ἡ νεάνις δὲν συνεμερίζετο παντάπασιν τὰ αἰσθηματικά τοῦ Γερμανοῦ καὶ ἐπομένως ἀπέδειξε τρανώτατα τὴν πρὸς αὐτὸν ἀδιαφορίαν τῆς· ὁ φίλος μας ὅμως δὲν ἀπεθαρῆνθη, τὸναντίον μάλιστα τὴν παρηκολούθει πανταχοῦ μετ' ἐπιμονῆς ἀνθρώπου ἐρωτομανοῦς, εἰς οὐδὲν λογιζομένου τὴν δαπάνην τοῦ χρόνου καὶ τοῦ ἀργυρίου.

Ἐν μιᾷ λοιπὸν τῶν ἡμερῶν ἡ νεάνις ὤμιλῃσε πρὸς τὸν Γερμανὸν ὡς ἐξῆς,

— Κύριε, εἰσθε δυσειδής.

— Σεῖς ὅμως, κυρία μου, εἰσθε θελκτικωτάτη.

— Ἐκτὸς τούτου δὲν εἰσθε οὐδὲ πνευματώδης καὶ ἐπομένως σᾶς ἀποστρέφομαι.

— Ἀλλ' ἐγὼ σᾶς λατρεύω καὶ θὰ σᾶς παρακολουθήσω μέχρι περάτων τῆς οἰκουμένης.

— Νὰ μὴ τολμήσητε νὰ πραγματοποιήσητε τοιοῦτον σχέδιον.

— Δὲν δύναμι. Προτιμῶ νὰ χύσω καὶ τὴν ἐσχάτην ρανίδα τοῦ αἵματός μου.

— Τότε θὰ παρακλέσω τὸν ἀδελφόν μου νὰ ἔλθῃ καὶ νὰ σᾶς φονεύσῃ.

— Νὰ μὲ φονεύσῃ; εἶναι παραπολὺ σκληρόν, κυρία μου!

— Ὅχι δά! δὲν θὰ ἐπέλθῃ, σᾶς βεβαιῶ, μεγάλη ζημία.

— Ἀστεῖζεσθε, βλέπω, κυρία, ἀλλ' εἶναι ἀσεϊσμός κακός.

— Ὀμιλῶ τὸναντίον σπουδαιότατα, καὶ ἐὰν μέχρι τῆς αὔριον δὲν παύσητε τὰς ὀχληρὰς περιποιήσεις καὶ τὰς ἀενάους κατ' ἐμοῦ καταδιώξεις σας, δὲν θὰ ὑπάρχητε, σᾶς βεβαιῶ, μετὰ τῶν ζώντων. Ὁ τελευταῖός μου λόγος εἶναι αὐτός.

Ὁ Γερμανὸς ἐμειδίασε μειδίαμα βεβιασμένον ἀκούσας τὰς ἀπειλὰς ταύτας, αἵτινες ἐνέκρωσαν τὸν ἔρωτά του. Ἀλλὰ, ἐκ πεισμονῆς κινούμενος, δὲν ἠθέλησε νὰ ὑποχωρήσῃ, καὶ μαθὼν ὅτι ἡ νέα ἀνεχώρει εἰς Φιλαδέλφειαν, ἐκίνησε καὶ αὐτὸς κατόπιν τῆς.

Μετὰ τινὰς ὁμοῦς ἡώρας ἀφοῦ συνήντησε πάλιν ἐκείνην, τὴν ὁποίαν μετὰ τοσαύτης ἀνοήτου ἐπιμονῆς κατεδίωκεν, ἔλαβε τὸ ἐξῆς τηλεγράφημα ἐκ Νέας Ὁρλεάνης προσελθόν.

«Κύριε,

«Εἶμαι ἀδελφὸς τῆς νέας, τὴν ὁποίαν ἐνοχλεῖτε δι' ἀπρεπῶν φιλοφρονήσεων καὶ καταδιώξεων. Σᾶς ἀναγγέλλω δὲ ὅτι ἐὰν ἐντὸς τῆς ἡμέρας δὲν ἀπέλθῃτε ἐκ τῆς πόλεως, θὰ ἔλθω μετὰ χαρᾶς νὰ σᾶς διαρρήξω τὸ κρανίον.

«Δέχθητε, κύριε, τὴν διαθεθαίωσιν τῆς πρὸς ὑμᾶς ἀφοσιώσεώς μου»

Καῖσαρ Β***.»

Τ.Γ. Ἐσκέφθη ὠριμώτερον καὶ ἀπεφάσισα, πρὸς ἀποφυγὴν τῶν ἐνοχλήσεων τοῦ ταξειδίου, καὶ διὰ τὸ συντομώτερον, νὰ γράψω εἰς τὸν ἀγαπητὸν μου φίλον Ροβέρτον Γράνδ, παρεπιδημοῦντα ἐν Φιλαδελφείᾳ, νὰ σᾶς φρονέσῃ ἀντ' ἐμοῦ, ἐὰν παρουσιασθῇ τοιαύτη ἀνάγκη. Δὲν ἀμφιβάλλω δὲ παντάπασιν ὅτι θὰ μοὶ προσφέρῃ προθύμως τοιαύτην μικρὰν ἐκδούλευσιν.

«Καὶ πάλιν, κύριε, δέχθητε τὴν διαθεθαίωσιν τῶν πρὸς ὑμᾶς φιλικῶν μου αἰσθημάτων.

Κ. Β.»

Ὁ Καῖσαρ Β*** καὶ ὁ Ροβέρτος Γράνδ εἶναι οἱ φοβερώτεροι μονομάχοι ἐν Νέα Ὁρλεάνῃ, ἥτις εἶναι ὁ τόπος ἰδίως τῶν μονομαχιῶν ἐν τῷ διαστήματι δὲ τοῦ πολυταράχου ὁπωσοῦν βίου των, ἐφόνευσαν ἢ ἐπληγῶσαν ἀμφότεροι ἑκατὸν δέκα ἀνθρώπους. Ὅθεν ὁ Γερμανὸς μας κυριευθεὶς ἐξαίφνης ἀπὸ ἀκαταδάμαστον ἐπιθυμίαν νὰ ἐπισκεφθῇ τοὺς καταρράκτας τοῦ Νιαγάρα, ἀνεχώρησεν αὐθημερὸν, μὴ δυνθεὶς νὰ ὑπομείνῃ οὐδὲ μέχρι τῆς ἐπαύριον· καὶ ἔκτοτε ἡ τύχη δὲν παρέσχεεν εἰς τὸν ἐρωτῆλον περιηγητὴν μας τὴν ἀκαταλόγιστον εὐδαιμονίαν τὴν ὁποίαν θὰ ἀπελάμβανε βλέπων τὸ εἶδωλον τῆς λατρείας του, τὸ ὁποῖον ἀπ' ἐκείνης τῆς ὥρας ἐταξείδευεν ἀνενοχλήτως καὶ ἐν πλήρει ἐλευθερίᾳ. Ἰδοὺ τὸ ἐκ τῆς ἐφευρέσεως τοῦ τηλεγράφου μέγα ὄφελος!

Ἐν τούτοις παρετήρησα ὅτι ὁ σὺρ Ἰάκωβος ἠτένιζε πρὸ πολλῆς ὥρας ἀσκαρδαμυκεῖ ἀνθρωπὸν τινα συνεσπειρωμένον ἐν τινὶ γωνίᾳ τῆς αἰθούσης, οὕτινος τὸ πρόσωπον ἐξέφραζε τι ἀλλόκοτον καὶ μυστηριώδες.

— Ἄς καθήσωμεν ἐδῶ, εἶπεν ὁ ταγματάρχης δεσικνῶν κενὸν ἀνάκλιντρον... Βλέπεις ἐκεῖ κάτω, πρὸς τὸ κλειδοκύμβαλον, ἓνα ἀνθρωπὸν κρατοῦντα ἐφημερίδα;

— Βλέπω τῶνόντι ὅτι κρατεῖ ἐφημερίδα, ἀλλὰ δὲν ἀναγινώσκει.

— Καὶ ἔχει μακροὺς μελανοὺς μύστακας;

— Ναί, καὶ κόμην ὡσάυτως μελανὴν καὶ χωρισμένην εἰς τὸ μέσον τοῦ μετώπου.

— Τὸν παρετήρησας λοιπὸν καὶ σύ;

— Ναί, διότι σὲ εἶδον ὅτι τὸν παρετήρεις. Μήπως τὸν γνωρίζεις;

— Τὸ πρόσωπόν του, τῶνόντι, δὲν μοὶ εἶναι ἄγνωστον καὶ μάλιστα παρατήρησα ὅτι συνεχῶς

μὲ ἐβλεπεν. Εἶσαι φυσιογνώμων;... Καθὼ ζωγράφος πιστεύω ὅτι θὰ ἤσκι.

— Ὁμολογῶ, ταγματάρχα, ὅτι κατὰ τοῦτο δὲν ἔχω τὴν ἐκάνοτητα τοῦ Λαβάτερ· ἀλλ' αὐτὸς ὁ ἀνθρώπος μοὶ προξενεῖ τῶνόντι ἐντύπωσιν ληστοῦ, ἔχει τὴν ὄψιν ἀγρίαν καὶ ὑπουλον, σᾶσιν ἐπιτετηδευμένην, βλέμμα φλογερὸν καὶ ἀρπακτικόν, καὶ ὅμως, τοιοῦτου ὄντος τοῦ ἐξωτερικοῦ αὐτοῦ, δὲν τολμῶ νὰ ὀρκισθῶ ὅτι δὲν εἶναι ὁ ἐντιμότερος τῶν ἀνθρώπων. Πόσας γυναῖκας, λόγου χάριν, ἐξέλαβον ὡς παναγίας, ἐνῶ...

— Ναί, ναί, ἴσως ἔχεις δίκαιον... Ἀλλ' ὅπως δὴποτε στοιχηματίζω ὅτι αὐτὸς ὁ ἀνθρώπος μελετᾷ νὰ πράξῃ κακούργημα... Ἰδέ τον κατὰ ζήτηεῖ εἰς τὸ θηλάκιόν του.

— Τί ἄρά γε θὰ ἐκβάλῃ ἐκεῖθεν;

— Τώρα θὰ τὸ ἴδωμεν... Ἰδοὺ ἐσηκώθη καὶ προχωρεῖ πρὸς ἡμᾶς.

Τὸ μυστηριώδες τοῦτο πρόσωπον ἐβάδιζε βραδέως καὶ μετὰ δισταγμοῦ, ἔχον τὰ ὄμματα προσηλωμένα ἐπὶ τοῦ ταγματάρχου. Ὅτε δὲ ἐφθασε πλησίον εἰς ἀπόστασιν ἐνὸς βήματος ἐστάθη καὶ εἶπε διὰ φωνῆς ἀσθενοῦς καὶ πεφοβισμένης,

— Συγχωρήσατε τὴν ἀδιακρισίαν μου... Εἰς ὑμᾶς ἔχω τὴν τιμὴν νὰ ὁμιλῶ;

— Κύριε, ἀπεκρίθη ὁ ταγματάρχης ἀνακαγχάσας, ὁσάκις μοὶ ὁμιλοῦσι, πρὸς ἐμὲ ὁμιλοῦσι καὶ οὐδέποτε πρὸς ἄλλον.

— ὦ! εἶπεν ὁ ἄγνωστος, δὲν ἠπατήθην, ὅχι εἴθε ὁ ταγματάρχης σὺρ Ἰάκωβος Κλίντον... Ὅπισσιν ἠδονὴν αἰσθάνομαι ἐπαναβλέπων σας!... Δὲν μὲ ἀναγνωρίζετε, ταγματάρχα;

— Περιμένετε μίαν στιγμὴν, εἶπεν ὁ σὺρ Ἰάκωβος, ἐξετάζων αὐτὸν διὰ τῶν ὀφθαλμῶν ἀπὸ κεφαλῆς· μέχρις ὀνύχων... Δὲν ἤσθε ἄλλοτε, μοὶ φαίνεται, ξανθός;

— Ἦμην τοιοῦτος καὶ μέχρι τῆς χθές.

— Καὶ μύστακας, νομίζω, δὲν εἴχετε.

— Σήμερον τὴν πρωτὴν τοὺς ἐκόλλησα, ταγματάρχα.

— ὦ, τώρα πλέον δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία ὅτι εἶσαι ὁ ἐξαίρετος ἐκεῖνος Ἀρθούρος Αἰθ, τὸν ὁποῖον μίαν ἡμέραν εἰς τὴν Σκωτίαν, ἐξέλαβον κακῇ μοίρᾳ ἀντὶ ἀλώπεκος... Καὶ πῶς εὐρέθης, ἀγαπητέ, εἰς Ἀμερικὴν;

— Εἶχον, φαίνεται, ταγματάρχα, πολλὰς ἀμαρτίας, καὶ ἰδοὺ πῶς εὐρέθην. Διὰ τῶν χρημάτων, τὰ ὁποῖα μετὰ μεγίστης γενναιότητος μοὶ ἐδωρήσατε πρὸς τιμωρίαν τῆς μεγάλης εἰς τὴν

ἀκούουσιν εὐστοχίας καὶ ταχύτητός σας, ἦλθον εἰς Νεοβόρακον καὶ ἡνοιξα ὑαλοπωλεῖον. Μοὶ ἀρέσκει πολὺ ἡ ὑαλεμπορία, ἀλλὰ δυστυχῶς δὲν με εὖ νοεῖ τὸ κατὰστημά μου ἔκκειτο εἰς ἀκατάλληλον θέσιν, ὥστε μετὰ ἐξαετείς ἀγῶνας πολυμύχθους ἠναγκάσθην νὰ τὸ διαλύσω· καταντήσας δὲ τοιοῦτοτρόπως εἰς παντελῇ χρηματικὴν ἀπορίαν, εἰσῆλθον ὡς ὑπάλληλος εἰς τὴν ὑπηρεσίαν ἐνὸς τῶν εὐτυχῶν ἀνταγωνιστῶν μου, εἰς τὸν ὁποῖον ἡ ὑαλεμπορία φέρει τὰ ἐλέη τοῦ Θεοῦ καὶ οὐδεμίαν ζημίαν. Ἀφοῦ δὲ καὶ ἐκεῖ ὑπηρετήσα ἐπὶ μακρὸν χρόνον καὶ ἀπεστάλην ὑπ' αὐτοῦ εἰς ὅλα τὰ μέρη τῆς Ἀμερικῆς, ἔως καὶ εἰς τὴν χώραν τῶν Μορμόνων, κατῴρθωσα νὰ σχηματίσω μικρὸν τι κεφάλαιον καὶ ἀπεφάσισα νὰ τὸ ἐμπορευθῶ πρὸς ἰδίον μου λογαριασμόν.

— Πάλιν εἰς τὴν ὑαλεμπορίαν; ἠρώτησεν ὁ ταγματάρχης.

— Ὅχι, τότε πλέον ἀπεφάσισα νὰ συστήσω ὠρολογιοπωλεῖον, διότι εἶδον ὅτι ἡ ὑαλεμπορία, τὴν ὁποίαν παρήτησα ἀφοῦ πρῶτον ὠρίμως ἐσκέφθην, μοὶ παρείχε λυπηρὰς μὲν ἀναμνήσεις συμκροτάτην δ' ἐλπίδα κέρδους. Ὅθεν κατεπεῖσθην παρὰ τινος Ἐλβετοῦ — τοῦ κακουργοτέρου τῶν ἀνθρώπων! — ὅτι οὐδὲν ἐπικερδέστερον ὑπῆρχε τοῦ ἐμπορίου τῶν ὠρολογίων, καὶ ἐπίστευσα, διότι αὐτὸ τὸ ὠρολόγιον τὸ ὁποῖον τώρα ἔχω τὸ ἠγόρασα ἐβδομήκοντα πέντε δολλάρια ἐν ᾧ δὲν ἀξίζει οὐδὲ τεσσαράκοντα.

— Ἡλπίζεις λοιπὸν νὰ ὠφελῇθης ἀπὸ τοῦς ἄλλους, ὅπως ἐκείνοι ὠφελήθησαν ἀπὸ σοῦ;

— Φυσικῶ τῷ λόγῳ. Δυστυχῶς ὅμως ἄλλαι μὲν αἱ ἰδικαί μου βουλαί, ἄλλαι δὲ αἱ τοῦ Ἐλβετοῦ, ὅστις μοὶ ἔκλεψε πᾶν ὅτι εἶχον, εὐρὼν τὴν εὐκαιρίαν ἀπὸ μίαν εἰκοσιτετράωρον ἀπουσίαν μου. Εὐθύς λοιπὸν τότε μοὶ ἐπῆλθεν ἡ ἰδέα νὰ γνωστοποιήσω τὸ πρᾶγμα εἰς τὴν ἀστυνομίαν καὶ νὰ παραγγείλω νὰ συλλάβωσι τὸν ἔνοχον, τὸν ὁποῖον φίλοι τινες εἶδον, καθ' ἣν ἡμέραν ἀπουσίασα, εἰς τὸ ξενοδοχεῖον Ἅγιος Νικόλαος· ἦτο δὲ ἐπόμενον ὅτι θὰ τὸν συνελάμβανον ἐντὸς τοῦ ξενοδοχείου κρατοῦντα εἰσέτι τὰ κλοπιμαῖα. Ἀλλὰ δὲν ἠθέλησα νὰ προῦθω ἐσπευσμένως εἰς τὴν καταδίωξιν καὶ ἤρχισα, κατὰ τὴν συνήθειάν μου, νὰ σκέπτομαι τὰ ἐκ τῆς συλλήψεως ἐνδεχόμενα ἀτοπήματα. Ἀφοῦ δὲ ἐσκέφθην τεσσαράκοντα ὀκτὼ ὥρας καὶ εὗρον ὅτι ἡ ἀστυνομία τοῦ Νεοβόρακου δὲν μοὶ παρείχε τὰ ἀπαιτούμενα ἐγγέγραφα, διότι πολ-
λάκις οἱ κλητῆρες συνεννοοῦνται μετὰ τῶν κλεπ-

τῶν, ἀπεφάσισα νὰ συλλάβωμιμόνος ἐγὼ τὸν ἔνοχον.

— Ε! τὸν συνέλαβες;

— Τώρα θὰ ἰδῇτε. Ἐπειδὴ εἶναι προφανὲς ὅτι ὁ κλέπτης μου ἅμα με ἔβλεπε θὰ ἐδραπέτευεν, ἔκρινα ἀναγκαστὴν τὴν μεταμφίεσιν καὶ ἤρχισα νὰ σκέπτομαι πῶς νὰ γίνω ἀγνώριστος. Ἡ φύσις με ἐπλάσε ἀγένειον καὶ ξανθότριχα, διὸ ἐνόμισα εὐφύς νὰ μαυρίσω τὰς τρίχας τῆς κεφαλῆς μου καὶ νὰ ἐφοδισθῶ με τὸν μύστακα, ὅστις τώρα στολίζει τὰ χεῖλη μου. Γινώσκων ὅμως ἐκ πείρας ὅτι αἱ βαφαὶ περιέχουσιν οὐσίας βλαπτικὰς, ἐπε-νεργοῦσας πολλάκις ἐπικινδύνως ἐπὶ τῆς ἐπιδερμίδος, καὶ μὴ θέλων νὰ ἐπαυξήσω τὰ δυστυχήματά μου, δι' ἐνδεχομένου ἐπιδερμικοῦ νοσήματος, ἔλαθον μίαν φιάλην μελανῆς βαφῆς, καὶ μεταβάς πρὸς ἓνα χημικὸν φίλον μου, τὸν παρεκάλεσα νὰ ἐπιχειρήσῃ τὴν ἀνάλυσιν τῆς βαφῆς, καὶ νὰ με πληροφορήσῃ ἐν καθαρᾷ συνειδήσει ἐὰν ἦτο βλαβερὰ ἢ ὅχι ἡ χρῆσις αὐτῆς.

— Διὰ τῶν παραλόγων ὅμως αὐτῶν φόβων σου παρῆλθε καιρὸς πολύτιμος, ἐκ τοῦ ὁποῖου ὁ κλέπτης σου ἐπωφεληθεὶς ἴσως ἐδραπέτευσεν.

— ἔχετε δίκαιον, ἀλλὰ τί πολυτιμότερον, σὰς παρακαλῶ, τῆς ἐπιδερμίδος τοῦ κρανίου; ἦτο ἄρα γε φρόνιμον ἔνεκεν ἀπερিসκεψίας νὰ πάθω ἀνεπανόρθωτόν τι δυστύχημα; Πρὸς ἀποφυγὴν ἐν τούτοις μακρολογίας σὰς λέγω ὅτι, γενομένης τῆς ἀναλύσεως, ἐπίσθην ὅτι ἀπαξ ἡδυνάμην νὰ μεταχειρισθῶ τὴν βαφὴν ἀκινδύνως, καθόσον δὲν θλάπτει ἡ μετριωτάτη χρῆσις τοῦ νιτρικοῦ ἀργύρου δι' οὐ μόνου κατορθοῦται ὁ μέλας χρωματισμὸς τῶν τριχῶν. Ἀφοῦ λοιπὸν ἐσκέφθην καὶ τελευταίαν φορὰν περὶ τοῦ συνόλου τῶν μέσων τὰ ὁποῖα ἔπρεπε νὰ μεταχειρισθῶ πρὸς ἀσφαλεστέραν σύλληψιν τοῦ ἀπίστου μου συντρόφου, ἀπεφάσισα νὰ ἐνεργήσω τὸ σχέδιόν μου τὴν ἐπαύριον, δηλαδὴ σήμερον.

— Ὅπως, πρὸς θεοῦ, βραδύτης! εἶπεν ὁ ταγματάρχης.

— Σήμερον λοιπὸν τὴν πρωίαν, περατωθεισῶν τῶν προπαρασκευῶν, ἔβαψα τὰς τρίχας τῆς κεφαλῆς μου, ἐκόλλησα τὸν μύστακα καὶ περιμέινας ἑωσοῦ ἐπῆλθεν ἡ νύξ ἦλθον ἐδῶ νὰ τὸν παραμονεύσω ἐν πάσῃ ἀσφαλεῖ.

Τὴν παρὰ φύσιν ἀφελῇ ταύτην διήγησιν ἀκούσαντες ὁ ταγματάρχης καὶ ἐγὼ, ἐξερράγημεν εἰς γέλωτα.

— Καλέ μου Ἀρθούρε, εἶπεν ὁ σὺρ ἰάκωβος, θωπεύων φιλικῶς τοὺς ὤμους του, ἔτο βέβαιος ὅτι

ὁ ἔλθετός σου δὲν σὲ περιέμεινε, καὶ, ἂν θέλῃς ν' ἀκούσῃς τὴν συμβουλὴν μου, ἀπαλλάχθητι τοῦ μύσταχός σου, ὅστις πολὺ σὲ στενοχωρεῖ, καὶ περιέμεινε ἑωσού αἱ τρίχες τῆς κεφαλῆς σου ἀναλάβωσι τὸ φυσικὸν αὐτῶν χρῶμα.

— Ναι ἀλλὰ τί νὰ γίνω τώρα εἰς τοιαύτην χρηματικὴν ἀπορίαν εὐρισκόμενος καὶ μὴ ἔχων ποῦ τὴν κεφαλὴν κλῖναι;

— Ἐλθε μεθ' ἡμῶν. Μελετώμεν ὁ φίλος μου καὶ ἐγὼ, (ἀγαπητέ μοι κύριε Μάρκελλε Μπονώ, σοὶ συνιστῶ τὸν κύριον Ἀρθούρου Ἀῆ. . . — Ἐχαίρετ' ἂν τὸν κ. Ἀρθούρου καὶ ἀντεχαίρετ' ἂν τὴν ὑπ' αὐτοῦ,) μελετώμεν, λέγω, νὰ περιηγηθῶμεν εἰς πολλὰς χώρας τῶν Ἡνωμένων πολιτειῶν, ἑωσού ἐπιθυμήσωμεν τὴν εἰς Εὐρώπην ἐπιστροφὴν. Θέλεις λοιπὸν νὰ μᾶς συνοδεύσῃς ὡς ὁδηγός; Ὅθι μᾶς χαροποιήσῃς πολὺ, ἐρχόμενος.

— Γνωρίζω τῶνόν τι, ἀπεκρίθη ὁ Ἀρθούρος, πᾶν ὅτι ἀξιοπερίεργον ἔχει ἡ Ἀμερικὴ καὶ δύναμαι νὰ ἐκπληρώσω πρεπόντως καθήκοντα ὁδηγοῦ. Ἀλλ' εἶναι ἄρα γε δίκαιον νὰ ἐγκαταλείψω τόσον ἀποτόμως τὰ περὶ συλλήψεως τοῦ κλέπτου προμελετηθέντα ἀπὸ τόσας ἡμέρας σχεδιά μου; ὅχι, πρέπει νὰ σκεφθῶ.

— Σοὶ παραχωρῶ ὀκταήμερον προθεσμίαν διὰ νὰ σκεφθῇς, εἶπεν ὁ σὺρ Ἰάκωβος.

— Ὀκτὼ ἡμέραι δὲν εἶναι διόλου ἀρκεταί, ἀντεῖπεν ὁ Ἀρθούρος.

Ὁ Ἀρθούρος Ἀῆ εἶχε χαρακτῆρα πρωτότυπον. Ἦτο μὲν φρόνιμος ἄνθρωπος, ἀλλὰ τὰ πάντα κατέστρεφε διὰ τῆς πολλῆς σκέψεως. Εἰς αὐτὸν ἡ σκέψις ἦτο ἀσθένεια. Εἰς πᾶσαν ὑπόθεσιν ἐστάθμιζε τὰ ὑπὲρ καὶ τὰ κατὰ, καὶ πάλιν τὰ ἐστάθμιζεν, ὥστε δὲν ἀπεφάσιζε τίποτε, καὶ ἂν ποτε ἤναγκάζετο ἐπὶ τέλους νὰ προβῇ εἰς μίαν τινα ἀπόφασιν, ἔπραττε τοῦτο μετὰ μεγάλης λύπης ὅτι δὲν ἐσκέφθη ἀρκούντως. Συνέπιπτε μία ὁμιλία; ὁ Ἀρθούρος ἀμέσως ἤρχιζε νὰ σκέπτηται καὶ ἀπεκρίνετο ἔν τεταρτον ὑστερώτερα, ὅτε πλὴν τὸ θέμα τοῦ λόγου εἶχεν ἀλλάξει, ὥστε δὲν ἐνόηον τί ἔλεγε· ἀνελάμβανεν ἀπλυστάτην τινα παραγγελίαν; ἀντὶ τότε νὰ τὴν ἐκτελέσῃ ἀμέσως, ἤρχιζε τοῦναντίον νὰ σκέπτηται ἐπὶ τῆς δοθείσης ἐντολῆς, καὶ ἐπειδὴ πάντοτε ἀνεκάλυπτεν ἀτοπήματα, τὴν ἐτροποποιεῖ, ἐπειδὴ δὲ νέα ἀτοπήματα ἐπαρουσιάζοντο εἰς τὰς τροποποιήσεις, ἐσκέπτετο ἐκ νέου, ἐτροποποιεῖ πάλιν, ἑωσού ἐτελεύτα εἰς μίαν τινα ἀπόφασιν παράκαιρον καὶ ἀλλόκοτον.

Τοιοῦτόν τι συνέβη αὐτῷ ἐν Σκωτίᾳ εἰς ἓν δάσος, ἔνθα ἔμελλε νὰ κυνηγήσῃ ὁ σὺρ Ἰάκωβος. Ὁ κύριός του τῷ ἔδωκε τὴν ἐξῆς παραγγελίαν «ὁ ταγματάρχης σὺρ Ἰάκωβος Κλίντον θὰ διέλθῃ, ἴσως, ἐκ τοῦ δάσους πρὸς θήραν ἀλωπέκων. Ὑπαγε λοιπὸν, καὶ ἀφοῦ σηκώσῃς τὰς καθ' ὁδὸν σπημίνας παγίδας, ἐπάνελθε ἐνταῦθα.» Ἡ παραγγελία, ὡς βλέπετε, ἦτο ἀπλυστάτη καὶ πᾶς τις ἤλπιζεν ὅτι ὁ Ἀρθούρος ἤθελε τὴν ἐκτελέσει ἄνευ σχολίων.

Ἀλλ' αὐτὸς τοῦναντίον ἤρχισε, κατὰ τὴν ἐλπεινὴν του συνήθειαν νὰ σκέπτηται οὕτω πῶς. — Ἐὖ ταγματάρχης ἴσως διέλθῃ σήμερον ἐντεῦθεν, μοι εἶπον εἰς τὴν οἰκίαν· ἀλλὰ τὸ ἴσως αὐτὸ δὲν σημαίνει βεβαιότητα. Πρὸς τί λοιπὸν νὰ σηκώσω τὰς παγίδας ἐὰν ὁ ταγματάρχης δὲν διέλθῃ; Ναι, ἀλλ' ἂν διέλθῃ; τότε πρέπει ἀνυπερθέτως νὰ τὰς σηκώσω, διότι αἱ παγίδες μας δὲν ἐστήθησαν πρὸς σύλληψιν ταγματαρχῶν. Τώρα τί ποιητέον;..

Ὁ Ἀρθούρος ἤρχισε νὰ σκέπτηται καὶ ἀφοῦ ἐσκέφθη ἐπὶ δύο ὁλοκλήρους ὥρας, κατήντησεν, ὡς πάντοτε, εἰς τὸ ἀκόλουθον ἀνόητον συμπέρασμα.

— Ἀμα τὸν ἴδω ἐρχόμενον, διελογίσθη, τρέχω καὶ σηκώνω ἀμέσως τὰς παγίδας. Ἄν δὲν ἔλθῃ, τὰς ἀφίνω, καὶ τοιοιτοτρόπως ἀποφεύγω περιττὴν ἐργασίαν.

Ὅθεν ἐστάθη εἰς τὸ μέσον μιᾶς ἀτραποῦ, παραφυλάττων. Ἀλλ' οἱ ὑπολογισμοί, ἂν ὅχι παντάπασιν, δὲν ἦσαν ὅμως καθ' ὁλοκληρίαν ὀρθοί, διότι ὁ ταγματάρχης διήλθε μὲν τῶνόν τι διὰ τῆς ἀτραποῦ ἐκείνης, ἀλλ' ἐνῶ ὁ Ἀρθούρος κατεσκόπευε εἰς τὰ δεξιὰ, ἐκεῖνος ἦλθεν ἀριστερόθεν. Ἰδὼν δὲ ὁ ταγματάρχης κάτι τι κινούμενον ἐν μέσῳ τοῦ χόρτου καὶ ἐκλαβὼν αὐτὸν ἀντὶ ἀλώπεκος, χωρὶς νὰ πολυσκεφθῇ, ἐπυροβόλησε. Ἀπὸ τὰς φωνὰς τοῦ Ἀρθούρου ἐνόησε τότε, ἀλλὰ κατόπιν ἐορτῆς, ὅτι τὸ ζῶον τὸ ὁποῖον ἐπλήγωσε δὲν ἦτο ἀλώπηξ. Εὐτυχῶς ὅμως, ἐνεκα τῆς μεγάλης ἀποστάσεως, ὀλίγα μόνον σφαιρίδια ἐχώθησαν εἰς τὸ κρέας τοῦ ταλαιπώρου Ἀρθούρου, ὥστε μετὰ τριήμερον νοσήλευσιν σχεδὸν ἐθεραπεύθη ἐντελῶς. Ὁ δὲ ταγματάρχης, ἀεῖποτε μεγαλόδωρος, προσέφερεν εἰς αὐτὸν, πρὸς ἐντελῆ ἱατρὴν τῶν πληγῶν του, διακοσίας λίρας στερλίνας, τουτέστι πεντακισχίλια φράγκα. Ὁ Ἀρθούρος λοιπὸν μὲ τὴν χρηματικὴν ταύτην ποσότητα, μὲ τὸ ἰσότημον τῆς ὁποίας εὐχαρίστως, πιστεύω, θὰ παρείχεν ἑαυτὸν εἰς σκόπευσιν ἀνά πᾶν δεκαπενθήμερον εἰς τὸν σὺρ Ἰάκωβον, ἀπεφάσιζε νὰ ἀποδυθῇ εἰς τὴν ὑαλεμπορίαν.

Κατὰ πόσον δ' ἐπέτυχεν εἰς τὰς ἐπιχειρήσεις του γνωρίζουσιν ἤδη ἐκ τῆς διηγέσεώς του οἱ ἀναγνώσται μας.

Τοιοῦτος ἦτον ὁ ἄνθρωπος, ὁ ἄλλως νοημονέστατος καὶ ἀρκετὰ μεμορφωμένος, τὸν ὁποῖον ἡ τύχη μᾶς ἐπεφύλαξεν ὡς ὁδηγὸν εἰς τὰς περιηγήσεις μας.

Τὴν ἐπαύριον τῶνόν τι ὁ Ἀρθούρος Ἀῆ ἦλθε καὶ μᾶς παρέλαβεν ἐκ τοῦ ξενοδοχείου πρὸς ἐπίσκεψιν τῶν ἀξιοθεάτων τῆς πόλεως, ἐκπληρῶν χρέη προσωρινοῦ ὁδηγοῦ. Ἐζήτησε δὲ παράτασιν προθεσμίας διὰ νὰ σκεφθῇ ἂν ἔπρεπε νὰ δεχθῇ ὁριστικῶς τὴν θέσιν ταύτην.

Ἡμεῖς ἐν τούτοις ἤρχισαμεν ἐπισκεπτόμενοι κατὰ πρῶτον τοὺς Ναοὺς.

(Ἐπεται συνέχεια.)